

Utdrag fra «Strategi og retningslinjer for gaver Totens Sparebankstiftelse»

1 Innledning

Totens Sparebankstiftelse (heretter kalt Stiftelsen) ble etablert 1. november 2024. Et av Stiftelsens definerte formål er å disponere overskudd og utdele utbyttmidler til allmennyttige formål. Lov om finansforetak og finanskonsern (Finansforetaksloven) gir i § 12-26 (3) følgende føringer:

«En sparebankstiftelse som benytter årets overskudd til gaver til allmennyttige formål, skal legge vekt på å fremme utviklingen i områder hvor den kapitalen som er tilført stiftelsen da den ble opprettet, er frembrakt, eller til avsetning til et gavefond med samme formål»

1.1 Overordnet målsetting

- Videreføre og videreutvikle tidligere Totens Sparebanks gavetradisjoner
- Støtte allmennyttige formål som bidrar til positiv utvikling og utløse gode krefter i Stiftelsens virkeområde
- Profilere Stiftelsen og SpareBank 1 Østlandet ved gavetildelinger
- Forutsigbarhet gjennom stabile rammer for årlig gavetildeling

1.2 Begreper

Gaver defineres her som midler til allmennyttige formål. Gaver skal ikke inneholde noen form for krav om motytelser.

Allmennyttige formål defineres her som formål som er til nytte for samfunnet og allmennheten i en eller annen form, og som ikke utelukkende kommer en enkeltperson eller en kommersiell virksomhet til gode. Dette omfatter formål som Totens Sparebank hadde tradisjon for å tildele gaver til, og omfatter tildelingsområder som bl.a. idrett, kultur, friluftsliv, humanitære formål og utdanning.

1.3 Geografisk fordeling av gavemidlene

Vedtektene angir i hvilke geografiske områder Stiftelsen fortrinnsvis skal legge vekt på å fremme utviklingen. Stiftelsen skal i sin utdeling av utbyttmidler fortrinnsvis ta hensyn til det distriktet som har bygget opp grunnkapitalen til Banken. Det tilsier at gavene primært skal deles ut til allmennyttige formål i kommunene Østre Toten, Vestre Toten og Gjøvik, og Eidsvoll og Hurdal på nordre Romerike. Disse kommunene er definert som Stiftelsens virkeområde.

I tillegg til at formålet det søkes om gave til hovedsakelig må tilgodese allmennyttige formål i en eller flere av kommunene i Stiftelsens virkeområde, er det i utgangspunktet også et krav om at søker må ha adresse i en av kommunene i virkeområdet.

Har en søker adresse i en annen kommune enn i en av de fem som utgjør stiftelsens virkeområde, mens formålet hovedsakelig er til nytte for befolkningen i virkeområdet, kan søknaden likevel vurderes. I slike tilfeller må dette være klart beskrevet av i søknaden.

Stiftelsen vil ikke legge til grunn en definert fordelingsnøkkel med hensyn til den geografiske fordelingen, men utøve et skjønn basert på hvor tidligere Totens Sparebank hadde de vesentlige delene av sin virksomhet, og gjennom sin 170-årige historie bygget opp den kapitalen som Stiftelsen ble etablert med.

2 Formål og vurderingskriterier

Stiftelsen skal videreføre og videreutvikle tidligere Totens Sparebanks gavetradisjoner. Stiftelsen skal i tillegg til å ta imot søknader om gaver, aktivt søke tidsaktuelle og fremtidsrettede gaveformål.

2.1 Formål det kan søkes om gaver til

Det kan søkes om gaver innenfor følgende kategorier av formål:

- Kunst og kultur
- Kompetanse, utdanning og forskning
- Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Humanitære tiltak og helseformål
- Samfunn, utvikling og sosiale tiltak
- Klima, miljø og naturvern
- Næringsutvikling 1)

1) Under formål næringsutvikling ligger formål som har til hensikt å fremme eller tilrettelegge for næringsutvikling innenfor definisjonen av allmenntytte. Et sentralt vurderingskriterium knyttet til gaver til næringsutvikling er at det ikke skal skapes usikkerhet rundt Stiftelsens skattefritak.

2.2 Prioriterte formål

Barn og unge representerer regionens fremtid, og gode oppvekstsvilkår for denne gruppen er viktig for regionen. Gode utdanningsmuligheter er viktig for ungdommen, og vil også bidra til at næringslivet i regionen får tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Videre vurderes utenforskap, både i arbeidslivet og sosialt, til å være en økende utfordring som det bør arbeides aktivt med å motvirke.

Dette vil være førende for Stiftelsens prioriteringer, men basert stiftelsens tildelingskriterier vil det tildeles gaver til alle kategorier av definerte formål.

2.3 Store enkelttildelinger

Stiftelsens formål er å bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnene i Stiftelsens virkeområde. Hvis Stiftelsen kan bidra til å forløse et større prosjekt som blir vurdert som sterkt ønskelig for regionen, og som ikke vil kunne gjennomføres uten Stiftelsens medvirkning, skal det være åpning for å bidra til dette uten at det skal gå på bekostning av normale gavetildelinger.

2.4 Type gaver

Det kan søkes om gaver til drift, prosjektgaver og eventuelle talent- og studiestipend. Type søknad velges i søknadsportalen.

- Gave til drift: Normalt moderate gavebeløp til lag og foreninger. Gavebeløp typisk basert på bl.a. medlemsantall og aktivitet. Fast(e) søknadsfrist(er). For lag og foreninger med flere undergrupper er det som hovedregel hovedlaget som skal søke om en samlet gave, og ikke hver enkelt undergruppe

- Prosjektgaver: Prosjekt er definert som et formål med en mulig definert oppstarts- og sluttdato, samt mulighet for å utarbeide en sluttrapport. Prosjektgaver gis til små og store tiltak eller prosjekter som ønskes realisert. Prosjektgaver tildeles basert på søknad eller på eget initiativ fra Stiftelsen.
- Talent- og studiestipend: Stiftelsen har ikke etablert ordning for slike stipend.

2.5 Tildelingskriterier

Stiftelsen skal i sin gavevirksomhet legge til grunn at tildelinger som hovedregel skal hensynta FNs bærekraftsmål og føringene i Stiftelsens bærekraftstrategi. De prioriterte bærekraftmålene er:

- Mål 3 – God helse og livskvalitet (motvirke utenforskap)
- Mål 4 – God utdanning
- Mål 9 – Industri, innovasjon og infrastruktur
- Mål 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Øvrige tildelingskriterier som vektlegges er om, i tilfeldig rekkefølge:

- Tildelingen kommer mange i stiftelsens virkeområde til gode – allmennytte
- Tildelingen utløser annen finansiering
- Formålet bidrar til gode oppvekstvilkår for barn og unge
- Formålet legger til rette for mangfold og inkludering
- Formålet skaper aktivitet og bidrar til dugnadsvilje i lokalsamfunnene
- Formålet har nytte og verdi for lokalsamfunnet over tid
- Prosjektet og organisasjonen drives basert på et ideelt formål

2.6 Områder det som hovedregel ikke gis gaver til

- Organisasjoner og formål utenfor stiftelsens geografiske virkeområde
- Enkeltpersoner (gjelder ikke for evt. talent- og studiestipend)
- Næringsvirksomhet / kommersielle selskaper
- Religiøse og partipolitiske formål og organisasjoner 1)
- Offentlige kjerneoppgaver
- Organisasjoner og formål i strid med samfunnets etiske normer
- Organisasjoner og prosjekter med uryddig økonomi eller uklar organisering
- Prosjektgaver til ordinære løpende driftskostnader
- Studiereiser, skoleturer og andre reiser, samt deltaker- og arrangementskostnader 2)
- Ferdigstilte prosjekter

1) Gaver kan likevel gis til prosjekter i regi av slike organisasjoner hvis aktiviteten er åpen alle

2) Gaver kan likevel gis når formålet spesifikt er å motvirke utenforskap

3 Retningslinjer for søknad, tildeling og oppfølging

3.1 Søknad om gavemidler

Det skal være enkelt å kunne søke om gavemidler fra Stiftelsen. Tydelige krav til søknader og tildelingskriterier skal bidra til dette. Alle søknader om gavemidler skal, for å sikre effektiv behandling, sporbarhet og kvalitetssikring, skje elektronisk gjennom et søknadssystem tilgjengelig på Stiftelsens hjemmeside.

For gaver til drift er det som hovedregel en søknadsperiode i året, med søknadsperiode innenfor 1. kvartal, og med behandling i påfølgende kvartal. Søknad om prosjektgaver kan sendes fortløpende, og skal normalt behandles inne 3 måneder. Styret kan fastsettes egne søknadsfrister for eventuelle andre formål, eller i tilfeller der spesielle forhold gjør dette ønskelig.

Det er kun organisasjoner som har et organisasjonsnummer i Enhetsregisteret i Brønnøysund som kan søke om gaver til drift og prosjektgaver. Kommersielle virksomheter, privatpersoner eller enkeltpersonforetak oppfordres til å finne en ideell organisasjon å samarbeide med dersom formålet ellers oppfyller stiftelsens kriterier. Kontonummeret som oppgis i søknaden skal tilhøre søker, men det kan i spesielle situasjoner gjøres unntak basert på forklaring og dokumentasjon fra søker.

Kravene til dokumentasjon kommer frem av søknadssystemet. Normalt kreves minimum kostnadsoverslag, finansieringsplan og fremdriftsplan.

3.2 Søknadsbehandling

Alle søknader skal registreres og dokumenteres via Stiftelsens søknadssystem, for å gi god sporbarhet fra søknad, via behandling og innstilling, til endelig beslutning i styret. For internt bruk skal både innvilgelser og avslag begrunnes og dokumenteres som del av prosessen. Dette for å ivareta behovet for god intern kontroll.

Hvis det i forbindelse med behandling av søknader vurderes som formålstjenlig å involvere andre enn ansatte og tillitsvalgte i Stiftelsen i behandlingen av søknader, kan informasjon om søkere og innholdet i søknaden deles med disse, forutsatt at disse er underlagt taushetsplikt.

3.3 Gaveramme for enkeltobjekter

Det er ingen nedre eller øvre grense for søknadsbeløp, og eventuell tildeling vil bestemmes basert på prosjektets kostnad og behov for finansiering. Stiftelsen vil som hovedregel ikke dekke mer enn en andel av prosjektkostnadene, basert på Stiftelsens visjon om å utløse også andre gode krefter i lokalsamfunnene.

3.4 Beslutning om tildeling

Det er styret i Stiftelsen som i utgangspunktet vedtar alle gavetildelinger, etter begrunnet innstilling fra administrasjonen.

Avslag på søknader begrunnes ikke ved tilbakemelding til søker, men administrasjonen skal likevel internt dokumentere begrunnelse for avslag for å sikre sporbarhet og dokumentasjon for intern kontroll.

3.5 Utbetaling av gaver og oppfølging

Ved utbetaling må det sikres tilstrekkelig dokumentasjon for å unngå misligheter. For å sikre samsvar mellom gavemottaker og kontoinnehaver brukes bankenes kontoadresseringsregister (KAR).

De fleste gaver gis med ulike forbehold for å sikre kontroll med at gaven går til det omsøkte prosjektet og for ikke å utbetale gaven i lang tid før prosjektet blir realisert. Det kan stilles krav til bl.a. fullfinansiering, detaljert plan for tiltaket, fremleggelse av kvitteringer og/eller prosjektrekskap, måloppnåelse og ferdigstillelse som vilkår for utbetaling.

Alle som tar imot en gave fra Stiftelsen er forpliktet til å bruke gaven til beskrevet formål, samt fullføre prosjektet det er utbetalt tilskudd til. Det forutsettes normalt at faktiske totalkostnader er i henhold til søknad og kan dokumenteres. Hvis prosjektet blir redusert i omfang, også med hensyn til totalkostnad, vil gavebeløpet normalt bli redusert tilsvarende. Når prosjektet er gjennomført skal det

sendes sluttrapport via søknadssystemet. Stiftelsen skal varsles dersom prosjektet helt eller delvis ikke gjennomføres som forutsatt.

Ved prosjektgaver over NOK 200 000 kan normalt maksimalt 80 prosent av tildelt gave utbetales ved prosjektstart, forutsatt at forbehold og krav er oppfylt. Resterende kan utbetales når sluttrapport med tilhørende dokumentasjon er levert og godkjent av Stiftelsen.

Gaver til prosjekter som ikke er igangsatt innen 12 måneder etter tildeling, skal som hovedregel trekkes tilbake, hvis ikke annet er avtalt. Tildeling kan vurderes på nytt etter søknad.